

DOPORUČENÍ RADY**ze dne 13. července 2018****k národnímu programu reforem Estonska na rok 2018 a stanovisko Rady k programu stability Estonska z roku 2018**

(2018/C 320/06)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2018. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Priority této roční analýzy potvrdila dne 22. března 2018 Evropská rada. Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ⁽²⁾ rovněž zprávu mechanismu varování, ve které Estonsko není uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Evropská rada potvrdila dne 22. března 2018. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ⁽³⁾ (dále jen „doporučení pro eurozónu“) přijala Rada dne 14. května 2018.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Estonsko jakožto členský stát, jehož měnou je euro, mělo zajistit, aby bylo doporučení pro eurozónu, které je promítnuto do níže uvedených doporučení, zejména do doporučení č. 1, plně a včas provedeno.
- (3) Dne 7. března 2018 byla zveřejněna zpráva o Estonsku pro rok 2018. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Estonsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 11. července 2017 ⁽⁴⁾, v přijímání opatření v návaznosti na jemu určená doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů Estonska v rámci strategie Evropa 2020. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že Estonsko se nepotýká s makroekonomickou nerovnováhou.
- (4) Dne 26. dubna 2018 předložilo Estonsko svůj národní program reforem na rok 2018 a svůj program stability z roku 2018. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ Úř. věst. C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁽¹⁾ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.
- (6) Na Estonsko se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu. Ve vládním plánu se počítá s tím, že oproti roku 2017, kdy schodek veřejných financí dosáhl 0,3 % HDP, bude v roce 2018 zaznamenán přebytek 0,2 % HDP, v roce 2019 přebytek 0,5 % HDP a poté bude vývoj směřovat k vyrovnanému rozpočtu. Jeho střednědobým rozpočtovým cílem je strukturální schodek ve výši 0,5 % HDP. Podle programu stability z roku 2018 se přepočítaný⁽²⁾ strukturální schodek očekává ve výši 0,8 % HDP v roce 2018, 0,4 % HDP v roce 2019 a mírný schodek by měl přetrvávat i poté. Poměr veřejného dluhu k HDP by měl být v letech 2018 a 2019 nadále pod 9 % HDP a do roku 2022 by měl klesnout na 5,3 % HDP. Makroekonomický scénář, z něhož uvedené rozpočtové projekce vycházejí, je příznivý. Negativní rizika pro předpoklady výnosů se v první řadě týkají některých opatření, jež nejsou dobře specifikována, což má dopad na všechny roky programového období.
- (7) Estonsku se doporučilo, aby se v roce 2018 drželo střednědobého rozpočtového cíle. To je v souladu s maximální nominální mírou růstu čistých primárních výdajů vládních institucí⁽³⁾ ve výši 6,1 %, což odpovídá povolenému zhoršení strukturálního salda o 0,2 % HDP. Na základě prognózy Komise z jara 2018 existuje riziko, že v roce 2018 dojde k určitému odchýlení od tohoto požadavku. Vzhledem k předpokládané mezeře výstupu Estonska ve výši 2,7 % HDP a při předpokládaném růstu HDP nižším, než je míra potenciálního růstu, by nominální míra růstu čistých primárních výdajů sektoru vládních institucí neměla v roce 2019 překročit 4,1 %, což odpovídá strukturální korekci ve výši 0,6 % HDP plynoucí z požadavků na základě společně dohodnuté korekční matice podle Paktu o stabilitě a růstu. Na základě prognózy Komise z jara 2018 existuje při nezměněné politice riziko, že v roce 2019 (a dohromady za roky 2018 a 2019) dojde k určitému odchýlení od tohoto požadavku. Celkově se Rada domnívá, že Estonsko musí být připraveno přijmout další opatření, aby zajistilo dodržení pravidel v letech 2018 a 2019.
- (8) Hlavním úkolem pro Estonsko je i nadále zajištění přiměřenějšího systému sociálního zabezpečení podporovaného lepším poskytováním služeb. Výdaje Estonska na sociální ochranu (přibližně 16 % HDP) jsou nižší, než činí průměr Unie (přibližně 28 % HDP). Dopad sociálních transferů na snižování chudoby se zlepšuje, ale je stále slabý a menší než průměr Unie. Estonsko vykazuje stále vysokou míru ohrožení chudobou, jež se týká především zdravotně postižených osob, domácností bez zaměstnané osoby a starších lidí, zejména těch, kteří žijí sami. Příjmová nerovnost dosahující 5,6 % v roce 2016 je i přes nedávné zlepšení vyšší než průměr Unie (5,2 % v roce 2016). Přijímají se určitá opatření, jež mají poskytovat odpovídající rodinné dávky početnějším rodinám, což dále snižuje relativní dětskou chudobu. Došlo ke zvýšení minimálního příjmu, které doprovázejí pobídky k návratu do práce. Vyplácení příspěvku ve výši 115 EUR osobám s nízkými důchody, které žijí samy, bylo prvním krokem reagujícím na velmi vysokou míru ohrožení chudobou u této skupiny. Rozdíl v ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením u zdravotně postižených osob a osob bez zdravotního postižení (20,9 % v roce 2016) byl rovněž vyšší, než činí průměr Unie (10,1 %). Financování služeb dlouhodobé péče neodpovídá potřebám stárnoucího obyvatelstva. Dopad probíhající správní reformy na poskytování vysoce kvalitních služeb se teprve ukáže.
- (9) Rozdíl v odměňování žen a mužů (25,3 %), třebaže se snižuje, patří i nadále mezi nejvyšší v Evropské unii. Nedávné změny v systému rodičovské dovolené a dávek podporují rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem. Očekává se, že tyto změny povedou k dřívějšímu návratu žen do zaměstnání, a přispějí tak ke snížení rozdílů v odměňování žen a mužů v Estonsku. Změny budou provedeny v letech 2018 až 2020. Nyní je projednáván návrh druhé fáze reformy rodičovské dovolené. Nejen v tomto kontextu je nadále důležité, aby pokračovala spolupráce se sociálními partnery a aby byla vzhledem k nízké členské základně posílena jejich

(1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

(2) Cyklicky očištěné saldo, bez vlivu jednorázových a dočasných opatření, přepočtené Komisí za použití společně dohodnuté metodiky.

(3) Čisté primární výdaje vládních institucí se skládají z celkových výdajů vládních institucí bez úrokových nákladů, výdajů na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z prostředků Unie, a nediskrečních změn výdajů na podporu v nezaměstnanosti. Vnitrostátně financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozprostřena na dobu čtyř let. Zohledněna jsou diskreční opatření na straně příjmů nebo zvýšení příjmů povinné na základě zákona; jednorázová opatření na straně příjmů i na straně výdajů jsou kompenzována.

kapacita. Úpravy zákona o rovnosti žen a mužů, jež mají zvýšit mzdovou transparentnost, zatím nebyly přijaty, přičemž po svém přijetí se budou vztahovat pouze na subjekty veřejného sektoru. Vypracování nástroje pro analýzu mzdových rozdílů mezi ženami a muži se neočekává před rokem 2019.

- (10) Pomalý růst produktivity v Estonsku souvisí s nevýraznými výsledky této země v oblasti výzkumu, technologií a inovací. Výzkumnou činnost vykázalo v roce 2016 méně než 0,5 % estonských společností, intenzita podnikového výzkumu a vývoje tak činí pouze 0,7 % HDP, což je polovina průměru Unie (1,3 %). Kromě toho z několika ukazatelů měřících inovace – například malé a střední podniky, které vytvářejí nové produkty a postupy nebo zavádějí vnitropodnikové inovace – vyplývá v posledních letech výrazný pokles. Součástí hospodářství jsou sice činnosti, jež mají vysokou přidanou hodnotu a jsou založeny na znalostech, nicméně intenzita podnikového výzkumu a vývoje, propojení mezi vědou a podniky a inovační a technologická kapacita podniků jsou nadále nízké. Výdaje veřejného sektoru v oblasti výzkumu, technologií a inovací tradičně převyšují průměr Unie. Nedostatečné stanovení priorit v oblasti veřejného výzkumu však s sebou nese problémy. Estonsko zavedlo několik opatření, která měla zlepšit výsledky hospodářství v oblasti výzkumu a inovací, avšak je náročné maximalizovat jejich dopad.
- (11) V kontextu evropského semestru 2018 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Estonska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Estonsku pro rok 2018. Posoudila také program stability z roku 2018, národní program reforem na rok 2018 a opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Estonsku adresována v předchozích letech. Komise vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a socioekonomickou politiku v Estonsku, ale také rozsah jejich souladu s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (12) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2018, přičemž její stanovisko ⁽¹⁾ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Estonsku v období 2018–2019:

1. Zajistit, aby nominální míra růstu čistých primárních výdajů vládních institucí v roce 2019 nepřekročila 4,1 %, což odpovídá roční strukturální korekci ve výši 0,6 % HDP. Zlepšit přiměřenost systému sociálního zabezpečení zejména pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením. Přijmout opatření s cílem snížit rozdíl v odměňování žen a mužů, a to mimo jiné zvýšením transparentnosti mezd v soukromém sektoru.
2. Podporovat výzkum a inovace, zejména poskytováním účinných pobídek k rozšíření inovační základny.

V Bruselu dne 13. července 2018.

Za Radu
předseda
H. LÖGER

⁽¹⁾ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.